

NVE
Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

AAMHTSREERIJE /SAKSBEHANDLER
Pål Nilsen, +47 78 47 40 21
pal.nilsen@samediggi.no

DIJ VUESIEHT./DERES REF.
201003750-11

MIJ VUESIEHT./VÁR REF. BIEJJIE /DATO
15/6150 - 5 31.03.2016
Soptsesávva gosse gaskesadta/Oppgis ved henvendelse

Sámediggi:
Aylvovárgesáidnu 50
9730 Kárášjohka

telefovdna: +47 78 47 40 00
www.samediggi.no
samediggi@samediggi.no

Apmingsstid:
Mandag - Fredag
08.00 - 15.30

Uttalelse vedrørende høring av 9 småkraftverk i Leirfjord, Lurøy, Nesna, Vefsn og Vevelstad kommuner i Nordland

Vi viser til deres brev av 16.12.2015.

Generelt

Sametinget har innsigelsesrett etter Plan- og bygningsloven i kraftkonsesjonssaker, se Lov nr 17 av 14.12.1917 om vassdragregulering (vassdragsreguleringsloven) § 6-1, første ledd og Plan- og bygningsloven § 5-4, 3 ledd, jf. Plan- og bygningsloven § 3-1, bokstav c.

Vi viser i denne sammenheng til merknadene til Lov nr 71 av 27.6.2008 om planlegging og Byggesaksbehandling (plan- og bygningsloven) hvor det står følgende om § 3-1 bokstav c: "Bokstav c viser til at det er en særlig oppgave for planleggingen å ivareta naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Loven gjelder for hele landet og for hele befolkningen uten hensyn til etnisk bakgrunn og tilknytning. Det er likevel grunn til å framheve vern av naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv særskilt. Samisk kultur og livsstil har alltid vært sterkt knyttet til naturen, til dels sårbar natur, og er derfor avhengig av god ressursforvaltning. Ved planlegging og saksforberedelse er det viktig å ta hensyn til tidligere inngrep i samme område. Reindriften er en samisk næring og en viktig del av det materielle grunnlaget for samisk kultur. Der hvor reindriftsinteresser blir berørt, skal de samlede effektene av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes. Loven regulerer ikke de kollektive eller individuelle rettigheter som samer og andre har opparbeidet ved hevd eller alders tids bruk".

Kulturminner

Sametinget er ansvarlig myndighet når det gjelder samiske kulturminner. Alle samiske kulturminner eldre enn 100 år er automatisk freda i følge LOV1978-06-09 nr 50: Lov om kulturminner (kulturminneloven) § 4 annet ledd. Samiske kulturminner kan for eksempel være bygninger, hustuffer, gammetuffer, teltboplasser (synlig som et steinsatt ildsted), ulike typer anlegg brukt ved jakt, fangst, fiske, reindrift eller husdyrhold, graver og gravplasser, hellige fjell og offerplasser eller steder det knytter seg sagn eller tradisjoner til. Det må understrekes at dette ikke er en uttømmende oversikt, da den samiske kulturen er meget variert og mangfoldig. Det er ikke tillatt å skade eller skjemme et fredet kulturminne jf. kulturminneloven § 3.

Sametinget har i brev av 2.11.2012 til Fjellkraft AS meddelt at Storhaugen kraftverk må befares, og bedt om at utbygger kontakter Sametinget om nærmere detaljer om befaringen. Undersøkellesplikten etter § 9 i kulturminneloven er ikke oppfylt for tiltaket, og området er

ikke avklart i forhold til Samiske kulturminner.

Sametinget er av den oppfatning at undersøkelsesplikten i henhold til kulturminneloven § 9 bør oppfylles før det gis konsesjon.

Sametinget anser ikke at det er behov for å befare de øvrige omsøkte tiltakene, og det er ikke kulturminner som kommer i direkte konflikt med dem. Dermed er undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9 oppfylt for områdene, og de er avklart i forhold til samiske kulturminner. Skulle det imidlertid under arbeid i marken komme frem gjenstander eller andre levninger som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses og melding sendes Sametinget, jf. kulturminneloven § 8. Vi forutsetter at dette pålegget formidles videre til dem som skal utføre arbeidet i marken.

Reindrift. Innsigelse

I det tilsendte materialet er det i de fleste søknadene, ut over søkerens egne vurderinger, sparsommelig med opplysninger om konsekvensene tiltakene vil/ kan få for reindriften. Søknadene er sendt på høring av NVE. Vi går derfor ut fra at de tilfredsstiller NVEs formelle krav for småkraftbehandling. Men uavhengig av formelle krav så er opplysningene om konsekvensene for reindrift sparsommelige i det tilsendte materialet.

Vedlagt konsesjonssøknad for Kjerringåga var det vedlagt en utredning om reindrift. For Heimstadelva sto det i konsesjonssøknaden at en slik utredning skulle være vedlagt, men det var ikke det. Begge disse tiltakene som ligger i nær tilknytning til hverandre berører en flyttelei. Vi viser også til Samlet plan rapport 660 Kjerringåga, som var vedlagt, hvor det på side 10 fremkommer at området er svært tungdrevet med få flyttemuligheter.

På bakgrunn av det overnevnte går Sametinget til innsigelse til de 9 omsøkte prosjektene. Sametinget vil i forbindelse med i innsigelsesmøte og konsultasjoner med NVE vurdere om, på hvilke vilkår, og i tilfelle hvilke innsigelser som eventuelt kan trekkes. Vi vil da bl.a legge vekt på de opplysninger om reindrifta som fremkommer i høringsrunden, og på hvilke konsesjonsvilkår som er aktuelle. Forpliktende konsesjonsvilkår i anleggs- og driftsperioden er også forhold vi vil legge vekt på.

Konsultasjoner

Vi ber om at det gjennomføres konsultasjoner med Sametinget om alle de konsesjonssøkte prosjektene. Dette i henhold til kgl. res av 1. juli 2005 om konsultasjoner mellom statlige myndigheter og Sametinget. I tillegg anmoder vi om at NVE retter en forespørsel til berørte reinbeitedistrikt om de ønsker konsultasjoner om søknadene. Vi ber NVE om å oppsummere de samiske interessene med foreløpige vurderinger i et eget dokument, samt vurdering av samlede virkninger, og ta kontakt med Sametinget for å avklare detaljer rundt konsultasjonen nærmere. Fra Sametingets side ønsker man å konsultere om både konsesjonsvilkår og om det bør gis konsesjon.

Heelsegh /Med hilsen

Elina Hakala
fágajodiheddji/fagleder

Pål Nilsen
seniorráđđeaddi/seniorrádgiver